

Diagnostische centra werken in de

De beperkte digitale uitwisseling van gegevens belemmert de samenwerking tussen de eerste en tweede lijn in Midden-Nederland. Dat blijkt uit onderzoek van adviesbureau Raedelijk. Twee bestuurders van Eerstelijns Diagnostische Centra elders in het land herkennen de problematiek, maar geven in één adem verbeteruggesties.

“De studie van Raedelijk is mij uit het hart gegrepen. Ik omarm de resultaten (zie kadertekst ‘Oorzaken’, red.) en erken de urgentie.” Dat zegt Astrid van der Put. Zij is voorzitter raad van bestuur bij SHL-Groep, een Eerstelijns Diagnostisch Centrum (EDC) dat de eer-

derzoek te doen of bloed te analyseren om er zeker van te zijn dat de persoon op zijn spreekuur iets niet heeft. Maar af en toe vormt onze diagnostiek voor de huisarts aanleiding om een patiënt naar een medisch specialist te verwijzen, bijvoorbeeld na een röntgenfoto. Wat zien

gezondheidszorg in de regio Rijnmond dat ruim honderd locaties heeft. “In grote lijnen is het onderzoeksrapport van Raedelijk herkenbaar voor het hele land”, zegt hij. “Neem onze regio. Een paar jaar geleden hebben de ziekenhuizen, Star-MDC en andere partijen uit de eerste lijn een convenant gesloten om tot goede gegevensuitwisseling te komen met regionale technische afspraken. Daarna werd het oorverdovend stil.

“Zonder samenwerking verschaalt de zorg”

stelijnszorg ondersteunt en 280 locaties telt in Zuid-Holland, Zeeland, Noord-Brabant en Utrecht.

Onnodige belasting

Van der Put geeft een praktijkvoorbeeld dat duidelijk maakt waar het vooral aan schort. “In de eerste lijn is vaak sprake van uitsluitingsdiagnostiek. De huisarts verzoekt ons bijvoorbeeld een echo-on-

we soms gebeuren in het ziekenhuis? Onze röntgenfoto is daar weliswaar te bekijken, maar men maakt een nieuwe foto. Dan denk ik: gaat het om geld verdienen? Dat kan toch niet de bedoeling zijn. De patiënt wordt onnodig voor een tweede keer fysiek belast en moet voor deze overbodige foto een rekening betalen die veelal ten koste gaat van zijn eigen risico. Ik dring er daarom bij verzekeraars op aan de tweede lijn contractueel te verplichten tot gebruik van onze onderzoeksresultaten.”

De bestuurder van SHL-Groep bouwt twee nuances in. “Niet elk ziekenhuis doet dit gelukkig. Het Amphia Ziekenhuis is in de regio groot-Breda bijvoorbeeld een positieve uitzondering. En verder spreekt het voor zich dat er een medisch-inhoudelijke reden kan zijn dat het onderzoek toch opnieuw moet worden uitgevoerd, bijvoorbeeld omdat een onderzoek te lang geleden is verricht en er dus iets veranderd kan zijn in de fysieke gesteldheid van de patiënt.”

Oorverdovend stil

Thijs Veerman vormt de raad van bestuur van Star-MDC, een MDC voor

Oorzaken

Wat zijn de oorzaken van de haperende digitale gegevensuitwisseling tussen de eerste en tweede lijn in Midden-Nederland? Raedelijk onderscheidt culturele en technische knelpunten.

Voorbeelden culturele knelpunten

- Een ontbrekende gezamenlijke ICT-visie.
- Een groot verschil in middelen en mogelijkheden tussen eerste en tweede lijn.
- Invoering van patiëntgegevens op verschillende plekken.
- Machtsdenken. Data = kennis = macht. Daarom wil niet elke partij haar data uitwisselen.

Voorbeelden technische knelpunten

- De grote variatie in ICT-systemen tussen zorggroepen onderling en ziekenhuizen onderling.
- Systemen die niet met elkaar kunnen communiceren, bijvoorbeeld HIS-ZIS en databases voor diagnostiek in eerste en tweede lijn.

Astrid van der Put, SHL-Groep: “Ik dring er bij verzekeraars op aan de tweede lijn contractueel te verplichten tot gebruik van onze onderzoeksresultaten.”

regio aan verbetering

De organisaties bleven naar elkaar kijken: wie neemt het initiatief? Er was ook argwaan, we zijn min of meer concurrenten van elkaar. Kennis is macht, dus waarom zou je data delen? Uiteindelijk zijn wij als Star-MDC met een technische oplossing gekomen die snel invoerbaar is: we stellen onze eerstelijnsinformatie beschikbaar aan de tweede lijn in een viewfunctie, en dat allemaal binnen de wet- en regelgeving.”

Niet sleutelen

Ziekenhuizen maken er naar zijn mening te weinig gebruik van, vertelt Veerman. “De meeste ziekenhuizen in de regio zijn bezig met de inrichting van een nieuw, eigen informatiesysteem. In die situatie voelen ze er weinig voor te sleutelen aan hun oude systeem. Ondertussen blijft de gegevensuitwisseling gebrekkig. Ik heb tegen verzekeraars gezegd: jullie vertegenwoordigen ook het patiëntbelang, dus zou je ziekenhuizen moeten stimuleren de continuïteit van zorg tussen eerste en tweede lijn te garanderen. Maar het onderwerp lijkt niet bovenaan de prioriteitenlijst van verzekeraars te staan.”

Inmiddels heeft Star-MDC nóg een initiatief genomen. Veerman: “We hebben een zorgportaal ontwikkeld voor directe communicatie tussen Star-MDC en het huisartseninformatiesysteem (HIS). De huisarts kan hier alle uitslagen van patiënten inzien die door ons zijn ingevoerd. Denk aan data, maar ook aan beelden. Nu gaan we zorgen dat de huisarts – als deze bijvoorbeeld overweegt te verwijzen naar de tweede lijn – een medisch specialist naar keuze elektronisch kan consulteren door deze inzage te geven in de patiëntgegevens in dit zorgportaal. Bij Star-MDC zeggen we: je kunt gaan zitten afwachten totdat de ander actie onderneemt, maar wij beginnen gewoon en hopen dat anderen er de voordelen van gaan inzien.”

Veilige uitgaande e-mails

Van der Put vertelt: “Zonder samenwerking bereik je geen hoger niveau en verschaart de zorg. SHL-Groep participeert daarom proactief in samenwerkingsverbanden om de uitwisseling van gegevens in de zorgketen te optimaliseren. Zo trekken we evenals ziekenhuizen, huisartsen, hap's, IT-experts en andere partijen op met het Regionaal Elektronisch Netwerk (REN), dat als doel heeft de samenwerking tussen zorgaanbieders in West-Brabant te ondersteunen. Dankzij deze brede samenwerking staat digitale gegevensuitwisseling nu op de Eerstelijnsdiagnostiek wordt in het ziekenhuis vaak onnodig herhaald.

bestuurlijke agenda en is het initiatief genomen tot iets nieuws: ‘Secure e-Mail’. In het tweede kwartaal wordt het mogelijk via de gewone e-mailbox en zonder een speciale secure-knop op een veilige manier vertrouwelijke gegevens uit te wisselen. Security by design bevordert uitwisseling van gegevens.” <<

Tekst: Gerben Stolk

Het eBook ‘Gegevensuitwisseling tussen eerste en tweede lijn in Midden-Nederland. Van knelpunten naar toekomstscenario’ is te downloaden vanaf <http://www.raedelijk.nl/actueel/ebooks>.

Thijs Veerman: “Wij beginnen gewoon en hopen dat anderen er de voordelen van gaan inzien.”